

ՀԱՄԱԴՐԱԿԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

ՈՒՂՂԱԳՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԻ

ՎՈՐ ԱՐԵՎ ԵՆ ՉՈՐՑ ՋԵՆՈՒՑՈՂՆԵՐ

ՀՐ. ԱՃԱՌՅԱՆ, ԱՍ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ, ԳՐ. ՂԱՓԱՆՅՅԱՆ ՅԵՎ ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍՅԱՆ

I. ՅԵՎՐՈՊ. e ՇՆՉՈՒՄԸ

- 1. Բառասկզբում գրել է և վոչ թե է, ինչպես՝ եգ, էտ թիւն, էդիտն, էքսպերտ.
- 2. Բառի մեջ ձայնավորից առաջ գրել է և վոչ էյ, ինչպես՝ բազմական, մարդարեւ թշուն, բեալական . . . . .
- 3. Բառավերջում գրել է, ինչպես՝ մարդարե, գրտե . . . . .
- 4. Բառի մեջ բաղաձայնից առաջ միշտ գրել է, ինչպես՝ հանդես, հրավեր, սեր, կետ . . . . .
- 5. Բայական թեքման ժամանակ հին ե-է-ըը պահել, ինչպես՝ գրտեք, գրտեր, գրտցեք . . . . .

II. ՅԵՎՐՈՊ. ye ՇՆՉՈՒՄԸ

- 6. Բառասկզբում գրել է և վոչ թե յե, ինչպես՝ ես, երկու, եգ . . . . .

III. ՅԵՎՐՈՊ. o ՇՆՉՈՒՄԸ

- 7. Բառասկզբում գրել o և վոչ ո, ինչպես՝ օգ, օգուտ, օր . . . . .
- 8. Բարդութիւնից և անհամարանց մեջ՝ պահելով ստուգաբանական ճշտութիւնը՝ գրել o կամ ո, ինչպես՝ անօգուտ, անօրինակ, միջօրէական, անողորմ, անողորմ . . . . .
- 9. Բառամիջում գրել միշտ ո, ինչպես՝ Պողոս, կոչիկ, կոտիցիոն, կոտպերացիա
- 10. Բառավերջում գրել ո, ինչպես՝ այո, Մկո, Սաքո . . . . .

IV. ՅԵՎՐՈՊ. ov ՇՆՉՈՒՄԸ

- 11. Բառասկզբում գրել օվ և վոչ թե օվ, այսպես՝ օվ, օվկիանոս, օվալիս, Օվր, Օվրեստես . . . . .
- 12. Հունական օմեգա տառը արասհայտելի ո տառով բառամիջում և օ տառով բառասկզբում և վոչ թե օվ, ինչպես՝ Քոմաս, Յոսեփ, Օսաննա, Օվկիանոս

Կ Ո Ղ Մ Ն Ա Կ Ի Յ	Հ Ա Կ Ա Ռ Ա Կ
չորսն էլ	
չորսն էլ	
Անառ. Ղափ. Մալխ.	Խաչատրյան
չորսն էլ	
Ղափանց. Մալխաս.	Անառ. Խաչ.
չորսն էլ	
չորսն էլ	
Խաչ. Ղափ. Մալխ.	Ան. (գրել մբս ո)
չորսն էլ	
չորսն էլ	
Անառյան	Խաչ. Ղափ. Մալխ.
Ղափանցյան	Ան. Խաչ. Մալխ. (համարում են յեզվական խնդիր)

V. ՅԵՎՐՈՊ. ՎՕ ՀՆԶՈՒՄԸ

13. Բառասկզբում գրել ու և վոչ թե վո, ինչպես՝ սրղի, որ, որսորդ . . .

VI. ՅԵՎՐՈՊ. Վ ՀՆԶՈՒՄԸ

14. Ամեն զեպքում գրել վ և վոչ թե մերթ լ, մերթ ու, մերթ վ, ինչպես՝ ազագ, ազնիվ, տերևի, հողված, նվաստ . . .
Ի ԱՆՈՒՅՈՒՄՆԵՐԻՆ. Է փակագրի գործածությունն ընդունել, արևելք, տերև:

VII. ՅԵՎՐՈՊ. ՍԿ (ՈՒՅ) ՀՆԶՈՒՄԸ

15. Ամեն զեպքում գրել ույ, ինչպես՝ բույս, լույս, կույր, և վոչ թե բույս, լույս, կույր . . .
Ի ԱՆՈՒՅՈՒՄՆԵՐԻՆ. ոյ գրությունը կարգավ միշտ ու, ինչպես կույր, գոյական, նոյ, խոյ . . .

VIII. Յ ԳՐԻ ՄԱՍԻՆ

- 16. Յ գիրը բառասկզբում վերածել հ-ի, ինչպես՝ հարմար, հղի, հուլիս . . .
- 17. Բառասկզբում զեն զցել վորանդ կարելի չե, ինչպես՝ ետ, առաջ, եսան . . .
- 18. Բառավերջում անձայն յ չգրել, ինչպես՝ վկա, ծառա, պաշտոնեա . . .
- 19. Զգրել ա և ի ձայնավորների միջև, ինչպես՝ վկաի, ազգոսի . . .

IX. ԻԻ

20. Իւ գրությունը պահել անփոփոխ, ինչպես՝ միութիւն, գիւղ, թիւրք և վոչ թե՝ միութուն, գիւղ, թիւրք . . .

X. ԵԱ

21. Եա գրությունը պահել անփոփոխ, ինչպես՝ կեանք, մեծութեան, պաշտոնեա, Մամիկոնեան . . .

XI. ԵՕ

22. Եօ գրությունը վերածել եօ, ինչպես՝ եօթը, արդեօք, և վոչ թե՝ յօթը, արդեօք կամ՝ եօթը, արդեօք . . .

XII. ՄԻԱՏԱՌ ԳՐՈՒՅՑՈՒՆՆԵՐ

23. Ստեղծել միատառ գրություններ ու, իւ, եա յերկտառ գրությանց փոխարեն . . .

XIII. ԲԱՂԱԶԱՅՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

24. Յեզրուպական բառերի կրկնակ բաղաձայնները հայերենի մեջ պահել, ինչպես՝ կուլեկտիվ, ապարատ, մասնա, կոմունա . . .

ԿՈՂՄՆԱԿԻՑ	ՀԱԿԱՌԱԿ
ԱՆ. Ղափ. Մալխ.	Խաչ. (առաջարկում է վո)
չորսն ել	
ԱՆ. Խաչ. Մալխ.	Ղափ. (ընդունում է միայն և շաղկապի մեջ)
չորսն ել	
Աճառ. Խաչ.	Ղափ. Մալխ. (պահել յ)
Ղափ. Խաչ. Մալխ.	Աճառ. (համարում է լեզվական)
չորսն ել	
Խաչ. Մալխ.	Աճառ. Ղափ.
չորսն ել	
չորսն ել	
Մալխ. Խաչ.	Աճառ. Ղափ. (Ղափ. ընդունում է միայն միատառ ու)
Ղափաճցյան	ԱՆ. յեվ Խաչ. համարում են լեզվական)

ԳԻՏՈՒԹ. ՅԵՎ ԱՐՎԵՍՏԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՈՒՂՂՍԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ